

Motion till riksdagen 2005/06:Ju273

av **Torsten Lindström (kd)**

Flaggbränning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till skärpt lagstiftning i fråga om flaggbränning.

Motivering

En handling som av många människor upplevs som en grov kränkning är när en flagga bränns. Flaggan är för många en känsloladdad symbol för folkets existens och frihet eller önskan om frihet.

Tidigare fanns i Sverige en straffbestämmelse i 16 kap. 7 § brottsbalken mot skymfande av rikssymbol. Bestämmelsen, som upphörde att gälla 1971, innebar att böter eller fängelse i högst sex månader kunde utdömas om någon offentligt skymfade Sveriges flagga eller vapen eller något annat av rikets höghetstecken. I förarbetena till avkriminaliseringen hänvisades till att skyddandet av dessa symboler inte längre hade någon funktion att fylla. Vidare uttalades att utmönstringen av straffbestämmelsen inte innebar att skymfandet av den svenska flaggan blev helt straffritt utan bestämmelserna om förargelseväckande beteende (16 kap. 6 § brottsbalken) och skadegörelse (12 kap. brottsbalken) skulle tillämpas i vissa fall (prop. 1970:25 s. 30–31 s. 58). En bestämmelse om skymfande av utländsk rikssymbol i 19 kap. 10 § brottsbalken togs bort 1971 med liknande motivering.

Att tillämpa lagen om förargelseväckande beteende har dock inte visat sig vara helt lätt. Den grundlagsfästa yttrandefriheten som ju är en av demokratiens absoluta stöttepelare medför att tillkännagivandet av en åsikt eller en önskan, hur förargelseväckande än innehållet av tillkännagivandet må vara, inte ses som brottsligt om inte tillkännagivandet sker offentligt och är ägnat att väcka förargelse. Om detta är fallet kan ofta vara svårt att avgöra. Vid rättsliga prövningar av flaggbränning har det visat sig att lagstiftningen tolkats både av lägre och högre instans och att yttrande- och demonstrationsfriheten ansetts omfatta rätten att bränna flaggor, även andra staters flaggor. Däremot har handlingarna ändå ansetts bryta mot lagen om förargelseväck-

Fel! Okänt namn på

ande beteende. Tveksamheter har uttalats från domstolarna om det varit politiska och därmed straffbefriade handlingar att bränna flaggor.

I vårt grannland Danmark finns en tydligare lagstiftning mot bränning av främmande flaggor. I den danska strafflagen (12 kap. 110e §) framgår att den som offentligt vanvördar en främmande nation, en främmande stat, dennas flagga eller annan nationalsymbol samt FN:s eller Europarådets flagga kan straffas med böter eller fängelse upp till 4 månader alternativt fängelse upp till 2 år i allvarigare fall. Den isländska flagglagen (nr 34/1944) stadgar å sin sida att ingen får vanvörda den isländska flaggan i ord eller handling (12 §). Det saknas dock straffbud kopplat till bestämmelsen. Vidare finns en bestämmelse (95 §) i den isländska strafflagen (nr 19/1940) som stadgar straff upp till 2 års fängelse och i allvarliga fall upp till 6 års fängelse vid vanvördande av främmande stats flagga. Bestämmelsen omfattar även FN:s och Europarådets flagga.

Att bara skydda flaggan med lagen om förargelseväckande beteende är att inte fullt ut ta flaggans betydelse som symbol på allvar. Med tanke på att brännandet av en flagga av så många upplevs som en grov kränkning bör den svenska lagstiftningen revideras så att det i likhet med i Danmark och Island blir tydligare att handlingen måste betraktas som ett brott med tydlig straffpåföljd.

Riksdagen bör mot denna bakgrund begära att regeringen återkommer med förslag till skärpt lagstiftning i fråga om flaggbränning.

Stockholm den 20 september 2005

Torsten Lindström (kd)